

Sygn. akt V KK 431/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jolanty Rucińskiej
w sprawie **A.L.A.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 20 października 2021 r.,

kasacji, wniesionych przez obrońców skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 27 maja 2020 r., sygn. akt II AKa (...)

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w L.

z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt III K (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok łączny i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...];**
- 2. zarządza zwrot skazanemu opłaty od kasacji w kwocie 750 zł.**

UZASADNIENIE

A.L.A. został skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w G. z dnia 7 czerwca 2001 r., sygn. akt II K (...), za: czyn z art. 258 § 1 k.k. i art. 263 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k., popełniony w okresie od stycznia 1998 r. do dnia 27 października 1999 r., za czyn z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. popełniony w dniu 13 stycznia 1998 r., za czyn z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. popełniony z 28 na 29 lutego 1998 r. oraz za czyn z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. popełniony z 28 na 29 lutego 1998 r.; za wszystkie wymienione czyny została skazanemu wymierzona kara łączna 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.
2. Sądu Rejonowego w G. z dnia 15 stycznia 2002 r., sygn. akt II K (...), za czyn z art. 167 § 1 d.k.k. i art. 158 § 1 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., popełniony z 3 na 4 września 1995 r. Tym wyrokiem Sąd orzekł karę roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności; kary z obu wyżej wymienionych wyroków połączono wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w G. z dnia 21 października 2003 r., sygn. akt II K (...), i wymierzono karę łączną 6 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności.
3. Sądu Okręgowego w L. z dnia 27 lutego 2009 r., sygn. akt III K (...), za czyn z art. 229 § 3 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. popełniony w dniu 20 sierpnia 1999 r.; za ten czyn wymierzono skazanemu karę roku pozbawienia wolności. Wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w L. z dnia 23 listopada 2009 r., sygn. akt III K (...), połączono ww. kary i orzeczono wobec skazanego karę łączną 7 lat pozbawienia wolności.
4. Sądu Okręgowego w L. z dnia 31 października 2012 r., sygn. akt III K (...), za czyn z art. 258 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony od września 2008 r. do 24 lutego 2009 r. Za ten czyn wymierzono skazanemu karę 2 lat pozbawienia wolności. Tym samym wyrokiem A.L.A. został skazany: za czyn z art. 56 ust. 3 i inne ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 200 stawek dziennych po 30 zł każda oraz za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii popełniony do dnia 19 sierpnia 2009 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Wymiar kary łącznej to 3 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

5. Sądu Okręgowego w L. z dnia 5 stycznia 2018 r. sygn. akt III K (...). Tym wyrokiem A.L.A. został skazany za: czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony okresie od sierpnia 1998 r. do maja 1999 r. i od sierpnia 1999 r. do 27 października 1999 r. na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywy 100 stawek dziennych po 60 zł każda; za czyn z art. 18 § 3 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. popełniony w dniu 20 kwietnia 1999 r. na karę 3 lat pozbawienia wolności, oraz za czyn z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. popełniony od początku sierpnia do 18 sierpnia 1999 r. na karę 3 lat pozbawienia wolności. Kara łączna to 4 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem łącznym z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt III K (...), rozwiązał kary łączne orzeczone wyrokami Sądu Okręgowego w L. w sprawach III K (...) i III K (...) i, na podstawie art. 4 § 1 k.k. i art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i art. 569 § 2 k.p.k., połączył kary jednostkowe orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 1 – 3 i pkt 5 (w wyroku są to punkty 1 i 3 jego części dyspozytywnej) i wymierzył w ich miejsce karę łączną 11 lat pozbawienia wolności (pkt I). W pkt II orzeczono o zaliczeniach na poczet wymierzonej kary łącznej dotychczas odbytych okresów pozbawienia wolności, natomiast w pkt III stwierdzono, że pozostałe rozstrzygnięcia, nieobjęte wyrokiem łącznym, pozostawia się do odrębnego wykonania.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacjami wniesionymi przez obrońców skazanego, tj. adw. M.A. i adw. A.M. .

W apelacji adw. A.M. zaskarżono orzeczenie w zakresie pkt I i zarzucono mu:

„I. obrazę prawa procesowego tj.

1. art. 4 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie zasad logicznego rozumowania, wiedzy i doświadczenia życiowego oraz uwzględnianie jedynie okoliczności przemawiających na niekorzyść skazanego, przy jednoczesnym zaniechaniu badania i pominięciu okoliczności przemawiających na jego korzyść, skutkujące przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, a jednocześnie nieuwzględnienie przy wyrokowaniu całokształtu okoliczności ujawnionych w toku postępowania oraz zaniechanie zlecenia

sporządzenia wywiadu środowiskowego z urzędu, skutkujące szeregiem nieprawidłowych stwierdzeń, ocen oraz błędami w ustaleniach faktycznych przyjętych następnie za podstawę orzeczenia, które miały wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia,

polegających na:

- uznaniu, iż brak jest danych dających podstawy do przyjęcia, że skazany poczynił postępy w resocjalizacji, co pozwalałoby na absorpcję kar w większym zakresie;
- przyjęciu, iż stosunek skazanego do obowiązującego porządku prawnego, który skazany przejawiał 11 lat temu musi mieć wpływ na wysokość orzekanej obecnie kary łącznej, przy jednoczesnym braku wzięcia pod uwagę faktu przestrzegania porządku prawnego, postawy i zachowania skazanego po roku 2008, które potwierdzają, że skazany pomyślnie przeszedł proces resocjalizacji;
- przyjęciu, że zachowanie skazanego w zakładzie karnym stanowi okoliczność obciążającą, uzasadniającą brak możliwości zastosowania zasady pełnej absorpcji, w sytuacji gdy z opinii z Zakładu Karnego wynika, że skazany ma krytyczny stosunek do popełnionych czynów, nie stwarza problemów wychowawczych, kara dyscyplinarna została mu wymierzona jedynie 1 raz podczas długiego pobytu w jednostkach penitencjarnych, zaś przypadki łamania przez skazanego wewnętrznego porządku panującego w jednostkach penitencjarnych były tak sporadyczne i miały miejsce bez spowodowania zagrożenia dla innych osadzonych i personelu jednostki, że nie mogą rzutować na ogólną ocenę postawy skazanego i postępów jego resocjalizacji;
- przyjęciu, iż okoliczności dotyczące obecnej sytuacji życiowej oraz aktualnego stanu zdrowia skazanego nie mają wpływu na wymiar kary łącznej.

2. art. 571 § 1 k.p.k. poprzez brak jego zastosowania skutkujący brakiem pozyskania przekrojowych informacji o zachowaniu skazanego w okresie odbywania kar, zaś informacje zamieszczone w sporządzonej opinii Zakładu Karnego nr (...) w W. z dnia 27.08.2019 r. o skazanym są dalece nieaktualne i nie pozwalają we właściwy sposób ocenić postępowania skazanego, a następnie określić wymiaru kary łącznej odpowiadającej dyrektywom wymiaru kary i służące celom, jakim obecnie miałyby służyć.

II. rażąco niewspółmierność i surowość orzeczonej kary, a to wobec wymierzenia skazanemu kary pozbawienia wolności przy zastosowaniu zasady asperacji, na skutek nieprawidłowego zastosowania kryteriów wynikających z dyrektyw wymiaru kary, wyrażającego się w pominięciu przy wymiarze kary łącznej istotnych okoliczności wskazujących na to, że wymierzone skazanemu i odbyte przez niego kary pozbawienia wolności de facto osiągnęły już swoje cele w zakresie prewencji indywidualnej i ogólnej, a ze względu na tożsamość przedmiotową przypisanych skazanemu czynów, bliską więź czasową ich popełnienia oraz warunki osobiste i rodzinne skazanego, stan zdrowia skazanego, pozytywne opinie jednostek penitencjarnych, a także przestrzeganie przez skazanego porządku prawnego od wielu lat, przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych jest aktualnie wystarczającą karnoprawną oceną postępowania skazanego sprzed 20 lat, co przemawia za zastosowaniem zasady pełnej absorpcji.”

Obrońca skazanego w apelacji sformułowała wnioski dowodowe wnosząc o ustalenie nazwisk wychowawców skazanego w jednostkach penitencjarnych, w których przebywał, a następnie o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania ww. osób jako świadków na okoliczność przebiegu procesu resocjalizacji skazanego, zachowania skazanego w jednostkach penitencjarnych, stosunku skazanego do obowiązującego porządku prawnego oraz prognozy kryminologicznej skazanego. Drugi wniosek dowodowy dotyczył dopuszczenia dowodu z dokumentów, a to opinii o skazanym z lutego 2017 r. oraz sprawozdania z wywiadu środowiskowego z dnia 28 kwietnia 2014 r. na okoliczność treści tych dokumentów, przebiegu i efektów resocjalizacji skazanego.

W związku z podniesionymi zarzutami obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I i orzeczenie wobec skazanego A.L.A. kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji.

Drugi z obrońców skazanego, adw. M.A., również zaskarżył pkt I części dyspozytywnej wyroku Sądu Okręgowego w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono: rażąco obrazę prawa procesowego, mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

„- art. 571 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 214 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie z urzędu wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania skazanego A.L.A. i dokonanie ustaleń faktycznych, co do właściwości i warunków osobistych oraz dotychczasowego sposobu życia skazanego, jego warunkach rodzinnych, majątkowych, jak i co do stanu zdrowia skazanego wyłącznie w oparciu o twierdzenie i wnioski wynikające z opinii o skazanym z dnia 27 sierpnia 2019 r. wydanej przez Zakład Kamy nr (...) w W., mimo że skazany przebywał poza zakładem penitencjarnym od 17 grudnia 2017 r., tj. od blisko 2 lat, co obligowało Sąd Okręgowy w L. do ustalenia w/w okoliczności w trybie art. 214 k.p.k. (art. 14 § 1 k.k.w.), tj. poprzez przeprowadzenie wywiadu kuratora sądowego;

- art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów, sprzeczną z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego i przyjęcie, że „brak jest danych, które dawałyby podstawę do przyjęcia, że skazany poczynił postęp w resocjalizacji, a co z kolei pozwalałoby na absorpcję kary w większym wymiarze” (s. 3, akapit 2 uzasadnienie wyroku z dnia 30 października 2019 r.) i oparcie tego twierdzenia na opinii o skazanym z dnia 27 sierpnia 2019 r. wydanej przez Zakład Karny nr (...) w W. i zaniechanie w tym zakresie przeprowadzenie wywiadu kuratora sądowego, podczas gdy skazany podjął pracę zawodową, ma stałe miejsce zamieszkania, od momentu opuszczenia zakładu karnego przestrzega porządku prawnego, choruje na ciężką chorobę w rozumieniu art. 150 § 1 k.k.w., co przemawia za absorpcją orzeczonej wobec skazanego kary w większym zakresie i wymierzenie skazanemu kary łącznie na poziomie 8-9 lat pozbawienia wolności.”

Ponadto obrońca w apelacji zarzucił:

„- rażącą niewspółmierności (surowość) kary wymierzonej skazanemu w wyroku łącznym z dnia 30 października 2019 r. w wymiarze 11 lat pozbawienia wolności i uznanie przez Sąd I instancji, że »brak jest danych, które dawałyby podstawy do przyjęcia, że skazany poczynił postęp w resocjalizacji, a co z kolei pozwalałoby na absorpcję kary w większym zakresie«, jak również nadanie przez Sąd a quo niewłaściwego znaczenie kolejnym skazaniem A.L.A. i przyjęcie, że pokazują one lekceważący stosunek skazanego do panującego porządku prawnego,

- pominięcie faktu, że dotyczą one de facto czynów objętych pierwotnie jednym postępowaniem i nie uwzględnienie przy określeniu wymiaru kary łącznej

okoliczności łagodzących polegających na: przestrzeganiu przez A.L.A. porządku prawnego od momentu opuszczenia zakładu karnego w dniu 17 grudnia 2017 r., podjęciu przez skazanego pracy zarobkowej, zmarginalizowanie śmiertelnej choroby na którą cierpi skazany w postaci czerniaka złośliwego, sytuacji rodzinnej oskarżonego, odbycia przez skazanego w zasadzie całości kary w areszcie śledczym, co winno skutkować zastosowaniem absorpcji kary w większym zakresie i co powinno prowadzić do orzeczenia wobec skazanego kary łącznej na poziomie 8 lub 9 lat pozbawienia wolności.”

Apelujący wniósł o „uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w L., III Wydziału Karnego z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt III K (...), do ponownego rozpoznania.”

Wyrokiem z dnia 27 maja 2020 r., sygn. akt II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasacje od powyższego wyroku wnieśli obrońcy skazanego.

Obrońca skazanego, adw. M.A., zaskarżył powyższy wyrok w całości co do pkt I i zarzucił mu rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. „art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. art. 571 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 214 k.p.k. poprzez przeprowadzenie przez Sąd Apelacyjny w (...) powierzchownej i nierzetelnej kontroli odwoławczej wyroku sądu I instancji i pominięcie formalnej, jak i merytorycznej kontroli podniesionego, w złożonych środkach odwoławczych, zarzutu stawianego wyrokowi Sądu a quo, a w szczególności obraży art. 571 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. i art. 214 k.p.k. podczas gdy norma dekodowana z art. 571 § 1 k.p.k. winna być interpretowana rozszerzająco z uwagi na cel jakiemu ma służyć, tj. prowadzić nie tylko do zasięgania opinii o zachowaniu się skazanego w zakładzie karnym, ale w sytuacji, gdy pozostaje on odpowiednio długi czas na wolności powinnością sądu staje się zgromadzenie danych o oskarżonym, jego sytuacji osobistej, rodzinnej, zawodowej w trybie art. 214 k.p.k. (art. 14 § 1 k.k.w.), tj. poprzez przeprowadzenie wywiadu kuratora, bez których to informacji doszło do błędu w ustaleniach faktycznych i wadliwego przyjęcia przez Sąd Apelacyjny w [...], że w/w okoliczności nie mają znaczenia dla treści zaskarżonego wyroku i nie zawierają na tyle pozytywnego ładunku, aby uznać, że cele zapobiegawcze i wychowawcze kary zostały osiągnięte

w tak dużym stopniu, że uzasadnia to zastosowanie zasady absorpcji w taki dużym stopniu, że kara orzeczona wyrokiem Sądu Okręgowego w L. III K (...) winna być wykonywana w mniejszej części, podczas gdy ustalenie komentowanych okoliczności było konieczne dla odpowiedniego ukształtowania kary włącznie z uwzględnieniem zasady pełnej absorpcji i winno skutkować dopuszczaniem przez Sąd Apelacyjny w (...) takiego dowodu w celu prawidłowego ustalenia stanu faktycznego sprawy.”

Podnosząc powyższe zarzuty, na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) i o przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Drugi z obrońców skazanego, adw. A.M., zaskarżyła wyrok co do pkt I i zarzuciła zaskarżonemu orzeczeniu „rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a to:

1. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez brak rozważenia zarzutów wskazanych w środku odwoławczym obrońcy skazanego A.L. A. adw. A.M., a w zasadzie całkowite pominięcie przez Sąd odwoławczy apelacji złożonej przez adw. A.M., zarówno w części Wyroku zawierającej stanowisko Sądu wobec zgłoszonych zarzutów i wniosków, a także w uzasadnieniu wyroku, a tym samym rozpoznanie apelacji wyłącznie jednego z obrońców, co stanowi o braku pełnej i rzetelnej kontroli zaskarżonego Wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 30.10.2019r.;

2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., art. 214 § 1 k.p.k. i art. 571 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez brak wnikliwego i wyczerpującego zbadania okoliczności dot. sytuacji osobistej skazanego i dotychczasowego sposobu życia skazanego po opuszczeniu zakładu karnego, poprzez dokonanie wybiórczej oceny dowodów, z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, ograniczenie kontroli do bezkrytycznego zaakceptowania mało przekonujących argumentów zawartych w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji, poprzez arbitralne uwzględnienie tylko tych dowodów, które dają się interpretować na niekorzyść oskarżonego, bez uwzględnienia całokształtu okoliczności z nich wynikających i okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, poprzez zaniechanie przez Sąd

Apelacyjny przeprowadzenia postępowania dowodowego w zakresie aktualnej oceny prognozy kryminologicznej skazanego, w szczególności zaniechanie przeprowadzenia aktualnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania oraz zatrudnienia skazanego, w celu ustalenia okoliczności istotnych w sprawie tj. postawy skazanego, właściwości i warunków osobistych skazanego, dotychczasowego sposobu życia oraz zachowania skazanego po popełnieniu przestępstwa, podjęcia pracy przez skazanego oraz przestrzegania porządku prawnego, a oparcie się na wywiadzie środowiskowym sporządzonym 5 lat przed wyrokiem przez Sąd odwoławczy, a także uzasadnienie braku przeprowadzenia takiego wywiadu, w sposób lakoniczny, ogólnikowy i szablonowy, bez wykazania konkretnych, znajdujących oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach, argumentów, dlaczego uznano podniesiony zarzut apelacji za bezzasadny, co uchybia w sposób rażący podstawowym obowiązkom sądu odwoławczego, stanowiącym istotę rzetelnej kontroli instancyjnej”.

Podnosząc powyższe zarzuty, na podstawie art. 537 § 1 i 2 k.p.k. skarżąca wniosła o uchylenie w całości wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) i przekazanie sprawy „Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania”.

W odpowiedzi na kasację, Prokurator Regionalny w W. wniósł o ich uwzględnienie i uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy skazanego do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...) w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zasadne okazały się kasacje obu obrońców skazanego w zakresie, w jakim zarzucają rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nierozważeniu zarzutów wskazanych w apelacji adw. A.M..

Wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt III K (...), został zaskarżony przez dwóch obrońców. Zarządzeniami Przewodniczącego III Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w L. z dnia 10 grudnia 2019 r. i 2 stycznia 2020 r. apelacje obrońców, czyli adw. M.A. i adw. A.M. zostały przyjęte, o czym zawiadomiono skazanego, jego obrońców oraz Prokuraturę Okręgową w L. (k.159,

k.173). Pismem z dnia 24 stycznia 2020 r. Sąd Okręgowy w L. przedstawił Sądowi Apelacyjnemu w (...) ww. apelacje. Sprawa wpłynęła do Sądu odwoławczego w dniu 24 stycznia 2020 r. (k. 179). W dniu 31 stycznia 2020 r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu składu orzekającego i wyznaczeniu terminu rozprawy głównej (k. 181). Termin tej rozprawy został odwołany (k. 186). W dniu 4 maja 2020 r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu terminu kolejnej rozprawy odwoławczej na dzień 27 maja 2020 r. (k. 188). W dniu 27 maja 2020 r. odbyła się rozprawa, na której stawili się skazany oraz jego obrońcy. Po zamknięciu przewodu sądowego, udzielono głosu stronom. Obrońcy skazanego - adw. A.M. i adw. M.A. podtrzymali w całości złożone apelacje, z tym że pierwszy z nich wniósł o zastosowanie pełnej absorpcji, natomiast drugi o „uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania ze wskazaniem przeprowadzenia opinii z wywiadu kuratora”.

Sąd Apelacyjny utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, przy czym w komparycji wyroku zaznaczono, że rozpoznawano sprawę „na skutek apelacji wniesionej przez skazanego”.

W formularzu uzasadnienia zaskarżonego wyroku (punkt 3.1.) Sąd Apelacyjny zreferował jedynie zarzuty podniesione w apelacji adw. M.A.. Sąd zwięźle odniósł się do tych zarzutów i uznał je za niezasadne. Podobnie za niezasadny został uznany wniosek złożony w apelacji tego obrońcy o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w L.. Z kolei w punkcie 5.1. formularza uzasadnienia Sąd Apelacyjny stwierdził, że „w wyniku przeprowadzonej kontroli odwoławczej uznano za niezasadne zarzuty sformułowane w środku odwoławczym”. Użycie liczby pojedynczej wskazuje zatem, że Sąd rozważył tylko jedną apelację.

W formularzu uzasadnienia nie zreferowano w ogóle zarzutów podniesionych w apelacji adwokat A.M.. Nie wynika z niego także, aby Sąd Apelacyjny przyjął metodę łącznego czy zbiorczego ustosunkowania się do zarzutów obu apelacji, uznając je za tożsame.

Zaprezentowane okoliczności wskazują, że Sąd Apelacyjny miał wiedzę o dwóch środkach odwoławczych, niemniej jednak rozważenia w pisemnych motywach rozstrzygnięcia dotyczą tylko jednego z nich.

Bezspornie same braki uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego nie mogłyby przesądzić o konieczności uchylenia zaskarżonego wyroku, a to ze względu na jednoznaczną treść art. 537a k.p.k. Z kolei ten ostatni przepis, dodany do Kodeksu postępowania karnego ustawą z dnia 9 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019, poz. 1694), nie zmienił wymogu przeprowadzenia rzetelnej kontroli odwoławczej, którego istotę oddaje treść art. 433 § 2 k.p.k. Brak odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do zarzutów odwoławczych wskazuje wprost na nieprzeprowadzenie zgodnej z tym przepisem kontroli odwoławczej. Także obecnie, po dodaniu art. 537a k.p.k., to przede wszystkim lektura uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego pozwala Sądowi Najwyższemu sprawującemu kontrolę judykacyjną na przeprowadzenie oceny czy Sąd odwoławczy należycie rozważył zarzuty i wnioski zwyczajnego środka odwoławczego.

Nawet brak odniesienia się w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego do zarzutów podniesionych w apelacji adwokat A.M. nie musiałby prowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku, gdyby zarzuty te, jak również podniesione na ich poparcie argumenty, były tożsame ze sformułowanymi przez drugiego z obrońców, o ile Sąd odwoławczy rozpoznałby je w należyty sposób. Wówczas uchybienie to należałoby rzeczywiście oceniać w perspektywie wyłącznie jakości uzasadnienia wyroku. Jednak tak nie jest w tej sprawie. Co prawda zestawiając z sobą wniesione apelacje wskazać należy na ich podobieństwo, w zakresie w jakim odwołują się do dokonania ustaleń na podstawie opinii z zakładu karnego oraz zaniechania przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, jednak apelujący odwołując się do tych okoliczności uzasadniają je różnie sformułowanymi zarzutami apelacyjnymi. Podnoszą też różne argumenty na poparcie swoich zarzutów. Obydwoje akcentują brak aktywności dowodowej Sądów w celu uzyskania wywiadu środowiskowego z miejsca zamieszkania skazanego. Z kolei obrońca adw. A.M. w apelacji zawarła bardzo szeroką argumentację dotyczącą opinii o skazanym, którą powiązała z nieuzyskaniem wywiadu środowiskowego, co w konsekwencji miało doprowadzić do nierzetelnej oceny zachowania i prognozy kryminologicznej skazanego A.L.A.. Inne są też wnioski obu apelacji. W tych okolicznościach nie można stwierdzić, że

odnosząc się do zarzutów apelacji adw. M.A. Sąd Apelacyjny w (...) rozpoznał jednocześnie apelację adw. A.M..

Podsumowując, lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku uprawnia do stwierdzenia, że przeprowadzona przez Sąd Apelacyjny w (...) kontrola odwoławcza nie spełnia standardów wyznaczonych przepisami art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Nie ulega wątpliwości, że obowiązkiem Sądu odwoławczego jest zarówno rozważenie wszystkich zarzutów zawartych w środku odwoławczym i uczynienie tego w sposób rzetelny (art. 433 § 2 k.p.k.), ale także podanie w uzasadnieniu wyroku zapadłego w wyniku przeprowadzonej kontroli instancyjnej czym się kierował wydając to orzeczenie i dlaczego zarzuty apelacji uznał za zasadne, bądź bezzasadne (art. 457 § 3 k.p.k.). Tymczasem w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia wydanego przez Sąd Apelacyjny brak jest jakiegokolwiek argumentacji odnoszącej się do zarzutów sformułowanych w apelacji jednego z obrońców, czyli adw. A.M.. Jednocześnie nie jest tak, że zarzuty sformułowane w środku odwoławczym tego obrońcy w całości pokrywają się z zarzutami apelacji drugiego obrońcy, do których Sąd Apelacyjny lakonicznie ustosunkował się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

O nierozważeniu apelacji adwokat A.M. świadczą ponadto dodatkowe okoliczności: wskazanie w komparycji wyroku, że został on wydany po rozpoznaniu „apelacji skazanego” oraz stwierdzenie w punkcie 5.1. formularza uzasadnienia wyroku, że „uznano za niezasadne zarzuty sformułowane w środku odwoławczym”.

Powyższe okoliczności wskazują na rażące naruszenie przez Sąd II instancji art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., które niewątpliwie mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia.

Odnosząc się do kasacji obrońcy adw. M.A. należy stwierdzić, że oprócz wskazania ogólnie na „pominięcie formalnej, jak i merytorycznej kontroli odwoławczej wyroku sądu I instancji”, zarzucono w niej brak wnikliwości Sądu odwoławczego przy rozpoznaniu apelacji w zakresie kilku podniesionych w niej uchybień Sądu I instancji. Podobny wydźwięk ma drugi zarzut sformułowany w kasacji adw. A.M.. W tej sytuacji Sąd Najwyższy uznał, że ustosunkowanie się do tych szczegółowych zarzutów na tym etapie postępowania jest przedwczesne (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.). Wobec uchylecia zaskarżonego wyroku ze

wskazanych powyżej powodów, zachodzi konieczność ponownego rozpoznania sprawy w postępowaniu odwoławczym, co będzie się wiązało z obowiązkiem ponownego i wnikliwego rozważenia wszystkich zarzutów apelacji wniesionych przez dwóch obrońców skazanego.

Na podstawie art. 527 § 4 k.p.k. zarządzono zwrot opłaty od kasacji.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.